

Onderwerp

Statenvoorstel Rekenkamerrapport Bouwen aan Regie, onderzoek naar de provinciale rol op het gebied van wonen

1. Beslispunten

1. Kennis te nemen van het rekenkamerrapport "Bouwen aan Regie, onderzoek naar de provinciale rol op het gebied van wonen";
2. Kennis te nemen van de bestuurlijke reactie van Gedeputeerde Staten;
3. In te stemmen met de volgende aanbevelingen en aan Gedeputeerde Staten te vragen uitvoering te geven aan deze aanbevelingen:
 1. Breng de ambities en de inzet van de provincie op het gebied van wonen meer op één lijn.
 2. Maak in het beleid de provinciale rol op het gebied van wonen duidelijker en maak ook inzichtelijk welke instrumenten de provincie inzet.
 3. Verbeter de afstemming tussen de provincie en gemeenten:
 - a. Breng in de communicatie met de gemeenten het provinciale beleid meer onder de aandacht.
 - b. Bespreek structureel met alle gemeenten typische woononderwerpen zoals woningbouwprogramma's, samenstelling van de voorraad, wachtlijsten en sturen op doelgroepen.
 - c. Bespreek veelvuldig de (voorgenomen) invullingen van de pijlen die op de kaart Stedelijk gebied zijn aangegeven. De kaart Stedelijk gebied laat bewust ruimte voor maatwerk, dit vraagt om een goede en vroegtijdige afstemming met gemeenten.
 - d. Ga bij de Flevolandse gemeenten na of een periodiek regionaal overleg op het gebied van wonen wenselijk is.
 4. Ga na welke lessen geleerd kunnen worden van andere provincies. Het eigen instrumentarium kan worden uitgebreid met instrumenten die in andere provincies goed werken.
 5. Organiseer een sessie met PS waarin afspraken gemaakt worden over de informatievoorziening op het gebied van wonen.

2. Eerdere behandeling

Eind maart 2019 heeft u, via de Lijst Ingekomen Stukken - week 13, kennis kunnen nemen van de onderzoeksopzet Wonen. In de 1e begrotingswijziging 2019 van de Randstedelijke Rekenkamer is de planning van het onderzoek Wonen opgenomen. Conform planning is het rapport nu gepubliceerd.

3. Korte toelichting op voorstel

De Randstedelijke Rekenkamer heeft onderzocht op welke wijze de provincies Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland invulling en uitvoering geven aan hun rol op het gebied van wonen.

De centrale onderzoeksvraag is uitgewerkt in drie onderzoeksvragen:

1. Hoe heeft de provincie het woonbeleid vormgegeven?
2. Hoe verloopt de uitvoering van het woonbeleid?
3. Is de informatie aan PS toereikend om hun kaderstellende en controlerende rol te vervullen?

Provinciale Staten
29 januari 2020

Agendapunt

Lelystad
17 december 2019

Registratienummer
2530312

Afdeling/Bureau
SGR

Portefeuillehouder
N.v.t.

Routing

Integrale adhoc commissie
15 januari 2020

De hoofdconclusies uit het onderzoek zijn:

1. Uit de beleidsdocumenten blijkt wat de provincie op het gebied van wonen wil bereiken. Een goede woonkwaliteit voor iedereen is als uitgangspunt geformuleerd. Daarbij is aangegeven dat naast de woning ook de woonomgeving belangrijk is. Voor de provincie zijn het voeren van overleggen met gemeenten en het doen van onderzoek de belangrijkste instrumenten. Via deze en andere instrumenten oefent de provincie invloed uit op gemeenten. De provincie krijgt met een geringe ambtelijke capaciteit en een klein budget relatief veel voor elkaar. De hoge ambities van de provincie lijken zich echter niet goed te verhouden tot hetgeen de provincie op het gebied van wonen doet. Ondanks de inspanningen van de provincie is er nog steeds sprake van een tekort aan woningen.
2. De afstemming tussen de provincie en de gemeenten is op sommige punten niet optimaal. Zo wordt niet op alle vlakken van wonen het overleg aangegaan, is er discussie omtrent de kaart Stedelijk gebied en wordt de provincie soms ervaren als een partij op afstand.
3. Via onderzoek, zoals het WoonOnderzoek Nederland (WoON), verkrijgt de provincie kennis op het gebied van wonen.
4. De provincie stuurt voornamelijk aan de voorkant, via vooroverleg met gemeenten, op de beleidsdoelen. Andere ruimtelijke ordening instrumenten, zoals zienswijzen en reactieve aanwijzingen, worden op het gebied van wonen zeer beperkt ingezet. Naast overleg, onderzoek en de inzet van ruimtelijke ordening instrumenten draagt de provincie ook (financieel) bij aan het beleid en projecten van andere actoren.
5. Hoewel er geen afspraken zijn gemaakt over de informatievoorziening ontvangen PS geregeld informatie met betrekking tot wonen.

Op basis van het onderzoek komt de Rekenkamer tot aanbevelingen die betrekking hebben op de rol, de instrumenten en de informatievoorziening.

4. Wijzer van opstellen Statenvoorstel

Dit statenvoorstel is opgesteld conform de afspraken in het seniorenconvent (25-11-2015) over het opstellen en agenderen van statenvoorstellen voor rekenkameronderzoeken. Deze afspraken luiden:

- Alle rekenkameronderzoeken worden vastgesteld in PS;
- de reactie van het college op de conclusies en aanbevelingen wordt opgenomen in het statenvoorstel onder het kopje 'kanttekeningen';
- het statenvoorstel omvat standaard alle aanbevelingen van de rekenkamer;
- de aanbevelingen worden letterlijk opgenomen in het statenvoorstel;
- het statenvoorstel wordt oordeelsvormend geagendeerd in de relevante commissie, voor advies;
- hierop volgt agendering in PS met een weergave van het commissieadvies, indien relevant ook in de beslispunten;
- het oorspronkelijke statenvoorstel wordt bijgevoegd.

5. Kanttekeningen

Bestuurlijke reactie College van Gedeputeerde Staten op conclusies en aanbevelingen:

"Geachte mevrouw Hoenderdos,

U heeft in de vier Randstedelijke provincies onderzoek gedaan naar het onderwerp 'wonen'. De hoofdvraag van uw onderzoek richt zich op de vraag hoe de provincies hun regierol op het gebied van wonen hebben ingevuld en hoe de uitvoering daarvan verloopt. Het is een actueel

onderwerp en met belangstelling hebben wij uitgekeken naar deze rapportage. Ook Provinciale Staten hebben interesse in dit beleidsterrein en het onderzoek draagt bij aan de bespreking van dit thema. U vraagt Provinciale Staten om Gedeputeerde Staten aan de slag te gaan met de aanbevelingen.

Hieronder gaan we in op de conclusies en aanbevelingen.

Algemeen

Uw onderzoek richt zich primair op de wijze waarop de provincie haar rol op het gebied van wonen heeft ingevuld. De onderzoeksopzet die u heeft gepresenteerd is daarbij gevolgd. Uit het onderzoek blijkt dat vooral is gelet op de inzet van het instrumentarium waarmee de provincie haar beleid realiseert. In uw aanbevelingen gaat u in op de rol van de provincie, de inzet van instrumenten en informatievoorziening. In het bestuurlijk interview zijn we ingegaan op ons beleid en onze werkwijze. Door beperkte inzet van ons instrumentarium kunnen we succesvol de gemeenten zoveel mogelijk ruimte bieden voor de realisatie van de juiste woningbouw. Met dat oogmerk is Flevoland immers ontstaan, namelijk onder andere om woningtekorten elders te kunnen opvangen.

Vanuit deze invalshoek gezien hebben wij geen behoefte aan een toename van regeldruk in de vorm van de opstelling en toepassing van een juridisch systeem met verordeningen. Wij menen dat dit niet bijdraagt aan de realisatie van de Flevolandse doelen en het versneld inlopen van het woningtekort. De provincie Flevoland is er immers met minder juridische procedures in geslaagd het aanbod van nieuwbouwwoningen, bijvoorbeeld in Dronten en Almere, te verdubbelen. Dit in tegenstelling tot andere provincies die wel een verordening toepassen.

Provincievergelijking

We benadrukken dat Flevoland een andere uitgangspositie heeft dan de overige provincies. Onze provincie is bij haar ontstaan juist bedoeld geweest om oplossing te bieden voor volkshuisvestelijke vraagstukken elders in het land. Ook is onze provincie redelijk overzichtelijk. Dit bepaalt onze manier van werken en ons beperkt gehouden beleidsinstrumentarium. Gezamenlijk met onze regionale partners kunnen we tot de juiste aanpak en oplossingen van de grote opgaven komen. Overleg en afstemming zijn voor ons zowel de afgelopen jaren als in de toekomst de belangrijkste instrumenten.

Conclusies

We herkennen de conclusies. Wij merken wel op dat we, met een beperkte inzet van menskracht, geld en instrumenten, op dit moment effectief zijn op het gebied van wonen. Terecht wordt opgemerkt dat de ambities hoog zijn. Daarbij bieden we ruimte aan de gemeenten om binnen onze kaders optimaal in te zetten op de opgaven van woningtekorten en woonkwaliteiten. Dat - naast bilateraal overleg en het uitgangspunt dat er sprake moet zijn van maatwerk - regionale afstemming van meerwaarde kan zijn, gaan we onderzoeken in de voorbereiding van een regionale woonagenda.

Aanbevelingen van Rekenkamer over de provinciale rol

Vraag Gedeputeerde Staten om uitvoering te geven aan de volgende aanbevelingen:

1. Breng de ambities en de inzet van de provincie op het gebied van wonen meer op één lijn.
2. Maak in het beleid de provinciale rol op het gebied van wonen duidelijker en maak ook inzichtelijk welke instrumenten de provincie inzet.

Onze reactie

In het huidige coalitieakkoord Ruimte voor de toekomst is het voornemen opgenomen een regionale woonagenda op te stellen. We zullen dit samen met samenwerkingspartners voorbereiden. In het eerste kwartaal 2020 maken we een begin met het proces om tot deze regionale woonagenda te komen. Als vertrekpunt zullen we hanteren wat als provinciaal beleid door Provinciale Staten is vastgesteld in de Omgevingsvisie (2017) en het Omgevingsprogramma (2019). Wij

zien voor ons als provincie op het gebied van wonen in de eerste plaats een stimulerende rol weggelegd. Gemeenten hebben het primaat in de volkshuisvesting, maar als provincie willen wij graag bevorderen dat er voldoende aandacht is voor onderwerpen als kwaliteit, gevarieerde woningbouw voor de diverse doelgroepen, bijzondere woonmilieus, recreatiewoningen en huisvesting van statushouders, studenten en arbeidsmigranten. Het is goed als de gemeenten elkaar aanvullen met uiteenlopende woonmilieus.

Aanbevelingen van de Rekenkamer over provinciale instrumenten

Vraag Gedeputeerde Staten om uitvoering te geven aan de volgende aanbevelingen: .

3. Verbeter de afstemming tussen de provincie en gemeenten:
 - a. Breng in de communicatie met de gemeenten het provinciale beleid meer onder de aandacht.
 - b. Bespreek structureel met alle gemeenten typische woononderwerpen zoals woningbouwprogramma's, samenstelling van de voorraad, wachtlijsten en sturen op doelgroepen.
 - c. Bespreek veelvuldig de (voorgenomen) invullingen van de pijlen die op de kaart Stedelijk gebied zijn aangegeven. De kaart Stedelijk gebied laat bewust ruimte voor maatwerk, dit vraagt om een goede en vroegtijdige afstemming met gemeenten.
 - d. Ga bij de Flevolandse gemeenten na of een periodiek regionaal overleg op het gebied van wonen wenselijk is.
4. Ga na welke lessen geleerd kunnen worden van andere provincies. Het eigen instrumentarium kan worden uitgebreid met instrumenten die in andere provincies goed werken.

Onze reactie

In het kader van de beoogde regionale woonagenda kunnen we met deze aanbevelingen aan de slag. Deze onderwerpen lenen zich goed voor inhoudelijke bespreking in een regionaal bestuurlijk overleg. Een woningmarktonderzoek biedt hiervoor een goede basis. Wij zullen daartoe het initiatief nemen. Dit proces zal op ambtelijk niveau worden voorbereid. Ook de vraag of er periodiek regionaal overleg wenselijk is naast bilaterale afstemming ligt daarbij op tafel. Een intensivering van een regionale inzet vraagt wel om het maken van keuzes in de formatie. Van de provincie-vergelijking maken we dankbaar gebruik.

Aanbeveling Rekenkamer over Informatievoorziening

Vraag Gedeputeerde Staten om uitvoering te geven aan de volgende aanbeveling:

5. Organiseer een sessie met Provinciale Staten waarin afspraken gemaakt worden over de informatievoorziening op het gebied van wonen.

Onze reactie

Met deze aanbeveling kunnen we instemmen.

De bespreking van dit onderzoek en het gesprek daarover met Provinciale Staten zien we met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,
Gedeputeerden Staten van Flevoland"

Statenvoorstel

Registratie

2530312

Bladnummer

5

6. Commissieadvies

De Integrale ad hoc commissie van 15 januari 2020 heeft kennisgenomen van het rapport, heeft een mondelinge toelichting ontvangen van de Randstedelijke Rekenkamer, heeft beeldvormende vragen gesteld aan zowel de Randstedelijke Rekenkamer als aan de gedeputeerde. Met het aankondigen van een motie adviseert de commissie om het voorstel als bespreekstuk te agenderen in PS van 29 januari 2020.

7. Bijlagen

Naam stuk:	eDocs nummer:	Bijgevoegd of periode ter inzage
EINDRAPPORT: Bouwen aan regie, Onderzoek naar de provinciale rol op het gebied van wonen	2532212	
5 minuten versie van het rapport "Bouwen aan Regie":	2532213	
Overzicht rolverdeling bij wonen	2532214	
Onderzoeksopzet Wonen	2402283	